

Motivare ICCJ: Gheorghe Ursu nu a fost opozant al regimului comunist si nu s-a aflat în relatii de adversitate cu Securitatea

Judecatorii de la Instanta suprema sustin ca disidentul Gheorghe Ursu nu a fost un opozant al regimului comunist si nici nu s-a aflat în relatii de adversitate cu Securitatea, astfel încât nu se poate retine infractiunea de tratamente neomonoase în sarcina ofiterilor care l-au anchetat.

Instanta suprema a dat publicitatii joi motivele pentru care fostii ofiteri de Securitate Marin Pîrvulescu si Vasile Hodis, acuzati ca l-au torturat pe disidentul Gheorghe Ursu, au fost achitati pentru savârșirea infractiunii de tratamente neomonoase.

În documentul instantei se arata ca infractiunea de tratamente neomonoase nu are un subiect pasiv calificat, totusi sfera acestuia este determinata prin lege (art.358 din Codul penal), respectiv ranitii, bolnavii, membrii personalului civil sanitar sau al Crucii Rosii ori al organizatiilor asimilate acesteia, naufragiatii, prizonierii de razboi si, în general, orice alte persoane cazuta sub puterea adversarului.

Dintre toate categoriile prevazute de lege, Gheorghe Ursu s-ar putea încadra doar în categoria persoanelor cazute sub puterea adversarului, însa judecatorii sustin ca nu exista probe în acest sens.

Concret, arata instanta, în anul 1985, Gheorghe Ursu era inginer în cadrul Institutului de Cercetari si Proiectare pentru Sistematizare Locuinte si Gospodarie Comunale Bucuresti si, anterior acestui an, el s-a bucurat de libertate de miscare, calatorind de nenumarate ori în Occident.

De asemenea, în anul 1983, fiica lui a plecat definitiv România si s-a stabilit în Statele Unite ale Americii, iar la sfârșitul anului 1984 Gheorghe Ursu a obtinut viza de a calatori în SUA pentru a se întâlni cu fiica sa.

"Or, este de notorietate faptul ca, în regimul comunist, orice deplasare în afara tarii, în scop turistic, era un adevarat privilegiu de care nu se puteau bucura decât anumite persoane si sub un control strict din partea organelor de securitate. Pentru a se acorda permisiunea de a calatori în afara lagarului comunist, organele de Securitate efectuau investigatii speciale cu privire la persoana solicitanta, vizând riscul de a ramâne în strainatate. Victimei i s-a acordat aceasta permisiune, chiar în conditiile în care avea rude si cunostinte în Elvetia, Argentina, Australia, Israel, R.F. Germania, Anglia, astfel cum rezulta din materialele existente la dosarul cauzei, nefiind identificate aspecte deosebite în comportamentul si conduita acesteia. La întoarcerea în tara, victima redacta câte o nota despre calatoria efectuata, persoanele cu care s-a întâlnit, discutiile purtate etc. Asadar, pâna la momentul identificarii jurnalului nu au rezultat suspiciuni care sa determine neacordarea de catre organele de Securitate a permisiunii de a pleca în scop turistic în strainatate, desi se cunostea ca nu era tocmai un simpatizant al conducerii de stat si partid", arata magistratii.

Pe de alta parte, judecatorii recunosc ca Gheorghe Ursu avea, "ca de altfel multi români în aceeasi perioada", serioase nemulumiri fata de politica si conducerea de stat si de partid, pe care si le-a manifestat în jurnalul sau intim, prin materialele transmise la postul de radio Europa Libera, precum si la locul de munca, verbal si prin afisarea unor citate, însa nu au atras atentia organelor de Securitate pâna la momentul în care a fost gasit jurnalul sau intim.

"Nici macar jurnalul si celelalte actiuni desfasurate de victima si identificate de organele de Securitate nu au fost suficiente pentru a antrena raspunderea acestuia pentru comiterea vreunei dintre infractiunile contra orânduirii socialiste sau pentru arestarea sa preventiva. Astfel, dupa identificarea jurnalului, în perioada ianuarie-mai 1985, victima (Gheorghe Ursu, n.r.) nu a fost cercetata, în stare de libertate, de catre organele de securitate ale Statului pentru infractiunea de propaganda împotriva orânduirii socialiste (...) La data de 03.08.1985, victima a fost avertizata la locul sau de munca, în prezenta mai multor persoane din conducerea institutului, ocazie cu care a recunoscut faptele si s-a angajat ca în viitor sa nu mai comita nicio fapta de natura sa lezeze interesele statului, precizând ca este constient ca daca în viitor va mai proceda în acest fel poate fi tras chiar si la raspundere penala si a multumit organelor de stat pentru clementa de care au dat dovada în cazul sau, fiindu-i luat un angajament scris. Prin referatul din data de 14.08.1985 întocmit de inculpatul (...), s-a propus neînceperea urmaririi penale, în cauza privind pe Gheorghe Ursu, pentru infractiunea de propaganda împotriva orânduirii socialiste", se arata în motivarea instantei.

Ulterior, autoritatile comuniste au decis arestarea lui Gheorghe Ursu pentru detinere si operatiuni ilegale cu mijloace de plata straine.

"În acest context, Înalta Curte retine ca victima nu a fost un opozant al regimului comunist si nu s-a aflat în relatii de adversitate cu organele de Securitate ale statului, atât timp cât opiniile sale si dezacordul fata de politica si conducerea de stat nu au fost facute publice, nu a ajuns la cunostinta publicului larg pe vreo alta cale si nu au produs vreo consecinta în realitatea exterioara (nu au fost de natura a propaga idei si conceptii ostile ori de a instiga la actiuni împotriva orânduirii socialiste). Astfel, victima nu si-a manifestat public dezacordul fata de politica si conducerea de stat si partid, astfel încât sa devina o persoana periculoasa pentru securitatea statului, din cauza posibilitatii de influentare a opiniei publice si de instigare a populatiei împotriva conducerii de stat si partid. Opiniile si nemulumirile sale

au fost exprimate fie în jurnalul sau intim, dar nu a fost facut public, fie prin materialele transmise la postul de radio Europa Libera, dar nu a fost mentionat numele sau, fie prin pareri exprimate la locul de munca, dar care nu au fost în masura sa atraga atentia organelor de Securitate, fiind arestat si detinut pentru infractiuni de drept comun (infractiunea de operatiuni interzise cu mijloace de plata straine)", este opinia judecatorilor.

Magistratii considera ca Gheorghe Ursu nu se afla în opozitie fata de puterea comunista, astfel încât nu poate fi considerat ca fiind o "persoana cazuta sub puterea adversarului", atât timp cât opiniile sale despre regimul comunist si conducerea de stat si de partid nu au fost facute publice.

În consecinta, Înalta Curte constata ca fapta pentru care fostii ofiteri de Securitate Marin Pîrvulescu si Vasile Hodis au fost trimisi în judecata nu întruneste elementele constitutive ale infractiunii de tratamente neomenești si a dispus achitarea lor.

Gheorghe Ursu, inginer de constructii, poet si scriitor, a fost cercetat de Securitate în anii '80, dupa ce a trimis scrisori catre "Europa Libera" si pentru ca tinea un jurnal în care nota ororile conducerii comuniste.

Procurorii sustin ca, în perioada ianuarie - noiembrie 1985, inginerul disident Gheorghe Ursu a facut obiectul urmaririi informative si judiciare pentru acte sau fapte considerate ostile regimului comunist, fiind arestat la 21 septembrie 1985. A murit pe 17 noiembrie 1985.

Procurorii militari au stabilit ca Marin Pîrvulescu si Vasile Hodis au exercitat actiuni represive si sistematice (filaj, urmarire informativa, perchezitii, audieri sistematice, acte de violenta fizica si psihica) asupra lui Gheorghe Ursu, actiuni care "au avut ca urmare producerea de suferinta fizice sau psihice grave si au fost de natura sa îi aduca o atingere grava a drepturilor si libertatilor fundamentale, în principal a dreptului la viata".

Fiul disidentului, Andrei Ursu, sustine ca Mihai Pîrvulescu a fost cel care l-a anchetat mai întâi în stare de libertate pe Gheorghe Ursu. Pentru ca acesta din urma a refuzat sa îsi denunte prietenii, printre care cunoscutii scriitori Nina Cassian, Geo Bogza, Radu Cosasu, Securitatea a hotărât "continuarea cercetarilor sub stare de arest", "urmând ca în cercetari sa se clarifice si natura relatiilor" cu acestia.

Pentru a încerca sa evite un caz de persecutie politica ce ar fi fost neprielnic pe plan international regimului Ceausescu, Securitatea i-a înscenat lui Gheorghe Ursu un caz de drept comun pentru posesia a 17 dolari, pentru care l-a arestat pe 21 septembrie 1985. A fost închis într-o celula cu doi detinuti de drept comun, Marian Clita si Gheorghe Radu, care au primit ordin de la securisti sa exercite acte de violenta asupra lui.

Inginerul Gheorghe Ursu a murit în urma batailor primite de la Marin Pîrvulescu si de la alti ofiteri de securitate, dar si în urma agresiunilor din partea unor detinuti de drept comun.

Pâna acum, trei persoane au fost condamnate în acest caz: col. (r) Tudor Stanica, pe atunci seful Militiei din Capitala, col. (r) Mihai Creanga, adjunctul sau, si Marin Clita, colegul de celula al disidentului.

Tudor Stanica nu a facut nicio zi de închisoare invocând motive medicale, Mihai Creanga a scapat dupa zece ani, iar detinutul de drept comun Marin Clita a iesit din puscarie dupa noua ani pentru buna purtare. În prezent, Clita este din nou în penitenciar, unde executa o condamnare de 14 ani primita în Danemarca, fiind acuzat ca a omorât o stewardesa într-o camera de hotel din Copenhaga.